

SURUHANJAYA KOPERASI MALAYSIA

ARAHAN SURUHANJAYA KOPERASI MALAYSIA BILANGAN 2 TAHUN 2022

AKTIVITI PAJAK GADAI ISLAM (AR-RAHNU)

Arahan ini dikeluarkan di bawah seksyen 86B Akta Koperasi 1993 [Akta 502] berkenaan dengan seksyen 51 dan seksyen 84A Akta 502 untuk memberi panduan kepada koperasi bagi melaksanakan pembiayaan Islam untuk aktiviti pajak gadai Islam (Ar-Rahnu) sebagaimana diperuntukkan dalam undang-undang kecilnya dan koperasi hendaklah memastikan pematuhan prinsip-prinsip Syariah dalam menjalankan aktiviti Ar-Rahnu. Pemakaian arahan aktiviti ini adalah berkuatkuasa mulai dari tarikh ia dikeluarkan.

Bertarikh ²³ November 2022
No. Rujukan : SKM.IP.(AM) 7964 SJ. 5 Jilid 2 (51)

(DATO' HAJI ZAZALI BIN HARON)
Pengerusi Eksekutif
Suruhanjaya Koperasi Malaysia

SURUHANJAYA KOPERASI MALAYSIA

ARAHAN SURUHANJAYA KOPERASI MALAYSIA BILANGAN 2 TAHUN 2022

AKTIVITI PAJAK GADAI ISLAM (AR-RAHNU)

TARIKH DIKELUARKAN: 29 NOVEMBER 2022

BAHAGIAN A: PENGENALAN

TUJUAN

1. Arahan ini dikeluarkan di bawah **seksyen 86B Akta Koperasi 1993 [Akta 502]** berkenaan dengan **seksyen 51 dan seksyen 84A Akta 502** untuk memberi panduan kepada koperasi bagi melaksanakan pembiayaan Islam untuk aktiviti pajak gadai Islam (Ar-Rahnu).

TAFSIRAN

2. Dalam arahan ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain –

“Ar-Rahnu” ertinya aktiviti pajak gadai Islam yang menyerahkan barang gadaian sebagai cagaran untuk mendapatkan hutang;

“Barang gadaian (*marhun*)” adalah barang emas termasuk perhiasan emas yang boleh digadaikan kepada koperasi dan boleh dijual beli;

“Hutang (*marhun bih*)” ertinya hutang; jumlah wang yang diterima oleh penggadaai daripada pemegang gadai sebagai hutang yang wajib dibayar balik;

“Ijab dan qabul (*sighah*)” ertinya lafaz akad yang merupakan salah satu rukun yang penting dalam sesuatu akad di mana tanpanya, sesuatu kontrak itu dianggap tidak berlaku.

“Nilai barang gadaian (nilai *marhun*)” ertinya harga barang gadaian yang telah dinilai mengikut jenis, mutu, berat dan kandungan emas;

“Pelelong berlesen” ertinya mana-mana orang yang diberi lesen dengan sempurnanya untuk menjalankan jualan di bawah mana mana undang-undang yang berhubungan dengan jualan secara lelong awam;

“Pemegang gadai (*al-murtahin*)” ertinya orang yang memegang barang gadaian iaitu koperasi;

“**Penaksir**” ertinya pegawai yang bertanggungjawab menjalankan penilaian barang gadaian tersebut; dan

“**Penggadai (*al-raahin*)**” ertinya seseorang individu yang menggadaikan barangnya kepada pengusaha Ar-Rahnu koperasi dan mendapatkan pembiayaan daripada gadaian tersebut.

LATAR BELAKANG

3. Sistem kewangan Islam pada masa kini telah diperluaskan kepada pembiayaan pajak gadai sebagai usaha untuk menghapuskan riba dan ketidakpastian (*gharar*). Tujuan utamanya adalah untuk menghapuskan hasil bunga (*faedah*) yang dikenakan oleh pemilik pajak gadai sebagai ganjaran daripada wang tunai yang dipinjam.

4. Objektif utama aktiviti ini adalah seperti berikut:

- (a) menyediakan keperluan kewangan yang mudah dan cepat;
- (b) menyediakan sumber kewangan alternatif kepada skim pajak gadai konvensional;
- (c) membolehkan individu memperoleh kewangan yang lebih efektif dari segi kos tanpa perlu meminjam daripada saluran yang mahal seperti “ah long”, “ceti” atau syarikat peminjam wang; dan
- (d) membangunkan kedudukan sosio-ekonomi masyarakat berpendapatan rendah.

BAHAGIAN B: AKTIVITI AR-RAHNU

KONSEP SYARIAH BAGI AKTIVITI AR-RAHNU

5. Aktiviti Ar-Rahnu merupakan aktiviti pajak gadai Islam yang menggabungkan kontrak Syariah iaitu *Rahn* (Sandaran) dan kontrak yang bersesuaian untuk pembiayaan Islam.

RUKUN GADAIAN

6. Aktiviti Ar-Rahnu merupakan kemudahan pembiayaan untuk satu jangka masa bayaran balik yang pendek tanpa melibatkan unsur riba dan hanya memerlukan barang gadaian serta bayaran keuntungan pembiayaan tersebut. Koperasi hendaklah memastikan empat rukun berikut dipatuhi sebelum melaksanakan aktiviti Ar-Rahnu:

- (a) Pihak-pihak berkontrak iaitu (Penggadai dan Pemegang Gadaian);
- (b) Barang gadaian (*marhun*);
- (c) Hutang (*marhun bih*); dan
- (d) Ijab dan qabul (*sighah*).

SYARAT-SYARAT MELAKSANAKAN AKTIVITI AR-RAHNU

KOPERASI

7. Koperasi dikehendaki mendapatkan kelulusan Suruhanjaya Koperasi Malaysia terlebih dahulu untuk perkara berikut:

- (a) menjalankan aktiviti Ar-Rahnu;
- (b) kebenaran melaksanakan konsep kontrak Syariah aktiviti Ar-Rahnu; dan
- (c) pembukaan cawangan dalam menjalankan aktiviti Ar-Rahnu sebagaimana kehendak seksyen 19A Akta 502.

8. Bagi melaksanakan aktiviti Ar-Rahnu, **koperasi hendaklah memenuhi syarat-syarat berikut:**

(a) Undang-undang Kecil Koperasi

Undang-undang Kecil koperasi mempunyai peruntukan berkenaan aktiviti Ar-Rahnu.

(b) Aturan Aktiviti Ar-Rahnu

Tujuan aturan diwujudkan adalah untuk menerangkan kepada anggota mengenai tatacara sesuatu aktiviti koperasi. Aturan hendaklah diluluskan dalam mesyuarat agung yang merangkumi sekurang-kurangnya perkara berikut:

- (i) tajuk;
- (ii) objektif;
- (iii) definisi;
- (iv) sumber dan kegunaan kewangan;
- (v) pentadbiran dan pengurusan;
- (vi) proses aliran kerja (termasuk dasar mengenai Ar-Rahnu dan dasar mengenali penggada). Rujuk **Lampiran 1** bagi proses aliran kerja minimum yang perlu ada;
- (vii) tugas-tugas, tanggungjawab dan kuasa pihak yang terlibat; dan
- (viii) pengurusan kewangan, risiko dan audit.

(c) Kumpulan Wang Anggota

Koperasi hendaklah mempunyai Kumpulan Wang Anggota sekurang-kurangnya **RM1,000,000.00**.

(d) Keperluan Mudah Tunai (bagi setiap cawangan)

Koperasi hendaklah mempunyai keperluan mudah tunai sekurang-kurangnya **RM2,000,000.00 pada setiap masa tanpa ada apa-apa ikatan liabiliti.**

(e) Kakitangan

Koperasi hendaklah memastikan kakitangan telah diberi latihan yang mencukupi dan kompeten untuk melaksanakan tanggungjawab. Koperasi hendaklah memastikan:

- (i) kakitangan yang mempunyai kepakaran berkaitan Ar-Rahnu dengan menyediakan kursus secara berterusan;
- (ii) penggunaan peralatan menguji ketulenan emas yang terkini sesuai dengan keperluan industri semasa;
- (iii) ketelitian semasa menguji barang gadaian (emas);
- (iv) kakitangan diberi latihan semasa bekerja (*on job training*).

(f) Premis Perniagaan

Koperasi disaran untuk memastikan lokasi premis bagi aktiviti Ar-Rahnu terletak di kawasan yang strategik, tidak tersembunyi dan mempunyai ramai penduduk.

(g) Pengurusan Teknologi dan Maklumat

Koperasi hendaklah menyediakan sistem pengurusan teknologi yang bersesuaian mengikut perkembangan semasa termasuklah –

- (i) Pengurusan maklumat bagi setiap pengadai dan urus niaga direkodkan menggunakan sistem rekod terkini dan mudah dicapai;
- (ii) pengujian barang gadaian dengan menggunakan teknologi semasa; dan

- (iii) premis hendaklah dilengkapi dengan teknologi keselamatan yang menyeluruh dan terkini.

(h) Infrastruktur Bangunan

Koperasi hendaklah memastikan bangunan yang digunakan perlu mengikut spesifikasi yang diluluskan oleh pihak berkuasa berkaitan. Infrastruktur bangunan tersebut hendaklah mempunyai ciri-ciri keselamatan seperti sistem “*alarm*” dan CCTV, pengawal keselamatan, peti besi serta pintu besi bilik kebal.

(i) Perlindungan Takaful

Dalam mengendalikan apa-apa perniagaan, langkah pencegahan perlu diambil untuk mengelak koperasi dan penggadaai daripada mengalami kerugian. Oleh itu, koperasi hendaklah menyediakan perlindungan takaful, termasuklah –

- (i) barang gadaian;
- (ii) kakitangan (termasuk perlindungan ke atas kejujuran kakitangan);
- (iii) premis perniagaan;
- (iv) pindahan wang tunai (*money in transit*); dan
- (v) pindahan barang gadaian.

(j) Kaedah Pengujian Barang Gadaian

Koperasi hendaklah memastikan kaedah pengujian barangan adalah mengikut amalan industri semasa.

(k) Prestasi Pengurusan

Koperasi mempunyai rekod pengurusan yang baik termasuklah akaun koperasi teraudit pada setiap tahun dan mengadakan mesyuarat agung tahunan.

(l) Prestasi Aktiviti Ar-Rahnu

Koperasi hendaklah menunjukkan pulangan yang menguntungkan ke atas aktiviti Ar-Rahnu sedia ada terlebih dahulu bagi membuktikan kemampuan kewangan koperasi untuk membuka cawangan baharu.

(m) Prestasi Aktiviti Utama atau Sedia Ada

Pelaksanaan aktiviti Ar-Rahnu yang dibuat tidak akan menjejaskan aktiviti utama atau sedia ada koperasi.

(n) Iklan

Koperasi perlu memastikan apa – apa iklan aktiviti Ar-Rahnu mengikut spesifikasi yang diluluskan oleh pihak berkuasa berkaitan.

(o) Undang-Undang Bertulis Lain

Koperasi hendaklah mematuhi peruntukan undang-undang bertulis lain, jika ada.

PENGGADAI

9. Syarat minimum kelayakan seorang penggadai adalah seperti berikut:
- (a) merupakan seorang anggota atau bukan anggota koperasi;
 - (b) berumur tidak kurang daripada 18 tahun; dan
 - (c) mempunyai keupayaan dari segi mental (waras).
10. Penggadai hendaklah mengesahkan barang gadaian adalah milik sendiri melalui surat akuan gadaian.

DOKUMEN BAGI TUJUAN PERMOHONAN MENJALANKAN AKTIVITI AR-RAHNU

11. Koperasi hendaklah mengemukakan permohonan bagi menjalankan aktiviti Ar-Rahnu kepada Suruhanjaya di **Lampiran 2** dan dokumen-dokumen berikut dengan lengkap –

- (a) kertas kerja yang sekurang-kurangnya mengandungi maklumat seperti di para 8;
- (b) cabutan minit mesyuarat agung yang meluluskan Aturan/Pindaan aturan aktiviti Ar-Rahnu dan disahkan oleh Lembaga;
- (c) cabutan minit mesyuarat Lembaga yang meluluskan pembukaan cawangan bagi menjalankan aktiviti Ar-Rahnu;
- (d) cabutan undang-undang kecil yang membenarkan koperasi menjalankan aktiviti Ar-Rahnu yang disahkan oleh Lembaga;
- (e) aturan aktiviti Ar-Rahnu yang diluluskan oleh mesyuarat agung;
- (f) prestasi aktiviti Ar-Rahnu yang sedia ada, jika ada;
- (g) penyata aset mudah tunai seperti format di **Lampiran 3**;
- (h) salinan penyata terimaan dan bayaran atau akaun pengurusan yang terkini, mana berkaitan;

- (i) Penyata Kewangan Teraudit bagi **3 tahun** terakhir, (jika berkaitan);
- (j) laporan Jawatankuasa Syariah Koperasi; dan
- (k) dokumen tambahan lain bagi menyokong permohonan.

12. Koperasi yang menjalankan aktiviti Ar-Rahnu boleh dikenakan caj permohonan dan fi tahunan yang ditetapkan oleh Suruhanjaya.

PEMBUKAAN CAWANGAN

13. Sebelum sesebuah cawangan dibuka, koperasi hendaklah membuat kajian dalam menjalankan aktiviti Ar-Rahnu bagi memenuhi keperluan masyarakat di sekitarnya. Koperasi juga perlu memastikan perundangan bertulis koperasi yang ditentukan oleh Suruhanjaya dipatuhi.

BAHAGIAN C: PENGENDALIAN AKTIVITI AR-RAHNU

14. Dalam menjalankan aktiviti Ar-Rahnu, koperasi hendaklah menitikberatkan kebaikan dan kemaslahatan kedua-dua belah pihak iaitu koperasi dan penggadai.

15. Koperasi hendaklah memastikan bahawa apa-apa urusanniaga dilaksanakan dengan telus dan berhemah serta segala dokumen berkaitan disimpan dan direkod dengan teratur.

Penerimaan barang gadaian

16. Koperasi hendaklah memastikan barang gadaian yang diterima adalah tulen dan berkualiti.

17. Koperasi boleh menerima barang gadaian dalam bentuk jongkong, wafer, syiling atau ketulan emas yang dikeluarkan oleh syarikat berdaftar yang disenaraikan oleh koperasi dengan syarat sekurang-kurangnya dokumen berikut dikemukakan:

- (a) resit pembelian atau invois jualan;
- (b) sijil ketulenan emas; dan/atau
- (c) sijil penghargaan majikan.

18. Koperasi perlu mengikuti perkembangan jenis emas palsu yang berada di pasaran semasa terutamanya yang berasal dari negara luar. Penaksir perlu berhati-hati dan mengambil langkah untuk mengenali mana-mana orang (*know your customer*) apabila datang untuk menggadai. Secara minimum, koperasi hendaklah mengadakan kaedah pengujian dan penilaian emas yang bersesuaian berlandaskan piawaian prosedur operasi [*Standard Operating Procedure* (SOP)] koperasi masing-masing dan amalan industri. Antara kaedah yang boleh digunapakai adalah pengujian asid (*touchstone*), ketumpatan (*densimeter*) dan *X-Ray Fluorescence* (XRF).

19. Koperasi hendaklah mempamerkan di premisnya sekurang-kurangnya perkara-perkara berikut:

- (a) harga emas harian;
- (b) kadar margin pembiayaan; dan
- (c) kadar keuntungan.

20. Koperasi hendaklah mengendalikan sendiri cawangan, pengurusan dan operasi aktiviti Ar-Rahnu atas nama Koperasi itu. Apa-apa perolehan yang dijana daripada aktiviti tersebut hendaklah dinyatakan dalam penyata kewangan koperasi.

Waktu Perniagaan

21. Koperasi hendaklah menjalankan aktiviti Ar-Rahnu seperti ketetapan berikut:

- (a) waktu operasi aktiviti Ar-Rahnu bermula pada jam 8 pagi hingga 6 petang; atau
- (b) tertakluk kepada waktu operasi perniagaan yang dibenarkan oleh pihak berkuasa yang berkenaan.

Sekatan-Sekatan

22. Koperasi hendaklah memastikan bahawa barang yang diterima sebagai barang gadaian tidak terdapat sesuatu cap atau tanda menunjukkan ianya sebagai harta Kerajaan Malaysia atau Kerajaan sesebuah Negeri atau apa-apa simbol keagamaan.

23. Koperasi tidak dibenarkan menerima apa-apa barang gadaian yang padanya munasabah untuk mengesyaki ianya bukan pemilik asalnya. Koperasi boleh memohon dokumen sokongan sekiranya timbul keraguan terhadap penggadaai.

24. Koperasi tidak dibenarkan mendagang atau mencagar barang gadaian yang telah dicagarkan kepada pihak lain dalam tempoh gadaian.

Kawalan Had Pembiayaan

25. Jumlah pemberian pembiayaan oleh koperasi kepada setiap penggadai **tidak melebihi RM300,000.00 atau tidak melebihi 80% daripada nilai marhun, mengikut mana yang rendah.**

26. Walau apa pun, jumlah keseluruhan pemberian termasuklah apa-apa pembiayaan oleh koperasi kepada setiap penggadainya hendaklah **tidak melebihi 25% daripada Kumpulan Wang Anggota.**

Tempoh Gadaian

27. Tempoh maksimum lanjutan gadaian **tidak melebihi tempoh 18 bulan** dari tarikh gadaian.

Kadar Keuntungan

28. Kadar keuntungan diambil daripada nilai pembiayaan dan mengikut tempoh bilangan bulan gadaian itu ditebus. Kadar keuntungan maksimum yang boleh dikenakan oleh koperasi adalah **1.00% sebulan iaitu 12.00% setahun** ke atas jumlah pembiayaan.

29. Kadar keuntungan bagi tempoh lanjutan boleh mengikut budi bicara koperasi. Walau bagaimanapun, ianya hendaklah tidak boleh melebihi daripada **1.00% sebulan iaitu 12.00% setahun** ke atas jumlah pembiayaan.

Kaedah Bayaran Balik

30. Koperasi hendaklah memberi pilihan kepada penggadai untuk membuat bayaran balik secara ansuran atau sekali gus. Kaedah bayaran balik pembiayaan kepada koperasi boleh dibuat secara tunai, cek atau pembayaran secara atas talian.

Gadaian Semula

31. Penggadai adalah dibenarkan untuk menggadai semula barang gadaian yang sama dengan syarat kadar keuntungan dijelaskan terlebih dahulu dan baki pembiayaan diselaraskan dengan pembiayaan baharu. Jumlah pembiayaan baharu adalah bergantung kepada nilai marhun semasa.

Penebusan

32. Penggadai adalah berhak menebus barang gadaian pada bila-bila masa sebelum tamat tempoh gadaian atau mana-mana tempoh lanjutan yang diberi oleh koperasi.

Lelongan

33. Koperasi berhak melelong barang gadaian sekiranya penggadai gagal membuat penebusan dalam tempoh yang ditetapkan.

34. Pihak berkontrak boleh bersetuju pada masa pemeteraian kontrak *Rahn* bahawa penggadai memberikan kuasa kepada pemegang gadaian, wakilnya, atau pihak lain untuk melaksanakan proses lelongan.

35. Jika persetujuan seperti dalam perenggan 34 tidak dinyatakan dalam kontrak *Rahn*, pihak yang menjalankan proses lelongan hendaklah memperoleh kebenaran daripada penggadai bagi tujuan tersebut terlebih dahulu.

36. Koperasi hendaklah melantik pelelong berlesen bagi menjalankan proses lelongan mengikut prosedur.

37. Sebelum tindakan melelong diambil, penggadai akan diberi notis secara bertulis dengan tempoh masa yang mencukupi untuk memberi peluang bagi menebus barang gadaian.

38. Suatu notis mengenai pelelongan hendaklah ditampal di premis atau pemakluman secara atas talian bagi pengetahuan penggadai berkenaan dan orang awam. Jika tiada penebusan dilakukan **selepas tempoh dua minggu** dari tarikh notis dikeluarkan, maka pelelongan akan dijalankan.

39. Wang hasil daripada lelongan akan digunakan untuk membayar amaun terhutang, kos pelelongan dan kos berkaitan yang perlu untuk melaksanakannya, jika ada dan bakinya hendaklah dipulangkan kepada penggadai.

40. Koperasi boleh menuntut semula defisit daripada penggadai sekiranya wang hasil lelongan tidak mencukupi untuk menyelesaikan baki pembiayaan penggadai.

41. Koperasi hendaklah membuat rekod lelongan bagi barang gadaian yang telah dilelongkan.

42. Penggadai berhak untuk memeriksa rekod lelongan dan rekod-rekod lain yang berkenaan dengannya.

43. Kadar keuntungan bagi barang gadaian untuk tujuan lelongan hendaklah dikira sehingga tempoh penyelesaian berdasarkan nilai pembiayaan pada tarikh asal gadaian dibuat.

44. Apa-apa lebihan lelongan yang tidak dituntut oleh penggadai dalam tempoh masa **tidak kurang dari satu tahun** hendaklah dibayar kepada Akauntan Negara menurut peruntukan di bawah Akta Wang Tak Dituntut 1965 [*Akta 370*].

Promosi Aktiviti Ar-Rahnu

45. Koperasi hendaklah memastikan bahan dan risalah yang digunakan untuk pengiklanan dan promosi produk Ar-Rahnu adalah jelas, adil dan tidak mengelirukan atau mempunyai unsur penipuan. Maklumat penting yang dianggap boleh memberi kesan terhadap keputusan penggadai yang ingin mendapatkan pembiayaan hendaklah dipamerkan dengan jelas.

46. Kakitangan atau wakil koperasi hendaklah menyediakan lembaran penzahiran produk seperti di **Lampiran 4** untuk memudahkan penggadai membuat perbandingan produk Ar-Rahnu di kalangan penyedia perkhidmatan Ar-Rahnu yang sedia ada.

Saluran Aduan

47. Koperasi hendaklah menyediakan saluran aduan untuk mana-mana penggadai mendapatkan bantuan rundingan sekiranya menghadapi kesukaran dalam urus niaga berkaitan gadaian.

BAHAGIAN D: KEPERLUAN KAWAL SELIA

TADBIR URUS

48. Amalan tadbir urus yang berkesan dalam koperasi akan memastikan aktiviti Ar-Rahnu dikawal selia secara telus dan berhemah, mengambilkira aspek kawal selia dalam pengurusan koperasi.

Lembaga koperasi

49. Lembaga hendaklah bertanggungjawab memastikan –

- (a) dasar dan piawaian aktiviti Ar-Rahnu adalah –
 - (i) selaras dengan aktiviti perniagaan sepertimana termaktub dalam undang-undang kecilnya; dan
 - (ii) bersesuaian dengan kecukupan modal, kepakaran pengurusan dan tahap risikonya.
- (b) aktiviti Ar-Rahnu adalah bersesuaian dengan objektif aktiviti perniagaan dan halatuju koperasi;
- (c) aturan aktiviti Ar-Rahnu dibentangkan untuk kelulusan mesyuarat agung dan hendaklah dikaji dari semasa ke semasa dan dipinda sekiranya perlu;
- (d) mengamalkan tadbir urus yang baik;
- (e) pengurusan koperasi yang dipertanggungjawab mempunyai keupayaan untuk mengurus aktiviti Ar-Rahnu;
- (f) proses pengurusan risiko dalam aktiviti Ar-Rahnu adalah mencukupi;
- (g) suatu sistem penyeliaan yang teratur diwujudkan dalam hal pengurusan aktiviti Ar-Rahnu oleh koperasi; dan
- (h) aktiviti Ar-Rahnu yang disediakan tidak memudaratkan penggadai dan promosi tidak bersifat penyelewengan.

50. Lembaga hendaklah memantau prestasi aktiviti Ar-Rahnu melalui laporan oleh pihak pengurusan pada setiap suku tahun. Lembaga hendaklah mengkaji dan mengambil perhatian terhadap perkara berikut:

- (a) prestasi aktiviti Ar-Rahnu;
- (b) penggadaai yang bermasalah dan tindakan susulan yang diambil; dan
- (c) maklumat berkenaan pelelongan yang dibuat, jika ada.

51. Lembaga hendaklah mewujudkan jawatankuasa untuk menangani perkara yang memerlukan penilaian atau pertimbangan yang lebih mendalam. Antara jawatankuasa tersebut termasuklah –

- (a) Jawatankuasa Syariah Koperasi;
- (b) Jawatankuasa Audit Dalaman; dan
- (c) Jawatankuasa Pengurusan Risiko.

Jawatankuasa Syariah Koperasi

52. Jawatankuasa Syariah Koperasi mempunyai tanggungjawab untuk memberikan nasihat kepada koperasi berkaitan perniagaan, urusan dan aktiviti Ar-Rahnu. Jawatankuasa Syariah Koperasi hendaklah bertanggungjawab termasuklah dalam perkara berikut:

- (a) menasihati Lembaga Koperasi dan memberi input kepada koperasi supaya sentiasa mematuhi hal-hal Syariah yang dikeluarkan oleh Suruhanjaya dari semasa ke semasa;
- (b) mengkaji semula dan memastikan dokumen perundangan termasuk perjanjian mematuhi kehendak syariah; dan
- (c) memastikan pelaksanaan kontrak syariah berkaitan dalam polisi dan prosedur pelaksanaan aktiviti Ar-Rahnu.

Pengurusan

53. Pihak pengurusan bertanggungjawab untuk melaksanakan dasar aktiviti Ar-Rahnu sebagaimana diluluskan oleh Lembaga dan bertanggungjawab menyediakan prosedur yang perlu untuk dilaksanakan.

54. Tanggungjawab pihak pengurusan termasuk menyediakan –

- (a) bidang kuasa (*clear lines of authority*) dan tanggungjawab yang jelas dalam aktiviti Ar-Rahnu;
- (b) saluran komunikasi yang teratur dan jelas mengenai dasar aktiviti Ar-Rahnu dan dipatuhi oleh pegawai yang terlibat;
- (c) prosedur operasi yang mencukupi dan berkesan serta kawalan dalaman untuk mengenalpasti, mengukur dan mengawal risiko aktiviti Ar-Rahnu dalam usaha melaksanakan dasar dan piawaian yang telah ditetapkan oleh Lembaga;
- (d) sistem rekod yang berkesan untuk memastikan laporan prestasi aktiviti Ar-Rahnu boleh disediakan dengan cepat, tepat dan berinformasi;
- (e) laporan kepada Lembaga koperasi mengenai semua aspek aktiviti Ar-Rahnu termasuk tempoh gadaian dan lanjutan yang diberikan, kadar keuntungan dan lelongan;
- (f) maklumat kualiti dan risiko aktiviti Ar-Rahnu serta melaksanakan kajian semula ke atas keseluruhan aktiviti tersebut; dan
- (g) modal insan yang mencukupi dan kompeten.

Jawatankuasa Audit Dalaman

55. Jawatankuasa Audit Dalaman hendaklah memastikan kawalan dalaman, pengurusan risiko dan tatacara pelaksanaan aktiviti Ar-Rahnu yang ditetapkan dipatuhi.

PENGURUSAN RISIKO

56. Pengurusan risiko ialah suatu proses untuk melindungi sumber dan aset koperasi daripada kerugian. Amalan pengurusan risiko yang berkesan dapat mengawal atau mengurangkan tahap kerugian yang akan dialami oleh koperasi.

57. Sehubungan itu, Lembaga melalui Jawatankuasa Pengurusan Risiko, hendaklah bertanggungjawab mengamalkan teknik pengurusan risiko yang berkesan dengan mewujudkan –

- (a) rangka kerja dan tatacara yang mencukupi bagi mengenal pasti, memantau dan mengawal risiko;
- (b) prosedur operasi aktiviti Ar-Rahnu yang mencukupi dan berkesan; dan
- (c) proses kawalan dalaman untuk menilai, mengukur, mengawal, memantau dan melaporkan segala jenis risiko.

58. Dasar dan prosedur pengurusan risiko hendaklah diluluskan oleh Lembaga koperasi dan didokumenkan.

PROSES PENGURUSAN RISIKO

59. Penilaian Pembiayaan Aktiviti Ar-Rahnu

- (a) Setiap permohonan pembiayaan tertakluk kepada analisis sesuai dengan saiz transaksi. Format dokumen pembiayaan untuk penilaian dan pendekatan analisis yang seragam perlu ada. Penilaian hendaklah termasuk kaedah mengenali penggadai (*know your customer*), tujuan dan sumber bayaran balik pembiayaan.
- (b) Dasar bertulis perlu ada untuk meluluskan pembiayaan, pembaharuan pembiayaan sedia ada dan/atau perubahan terhadap syarat pembiayaan yang telah diluluskan terdahulu.

60. Kelulusan Pembiayaan

- (a) Fungsi kelulusan pembiayaan hendaklah selaras dengan panduan yang disediakan oleh Lembaga dan aturan yang telah diluluskan oleh mesyuarat agung.
- (b) Proses kelulusan pembiayaan hendaklah mengambil kira –
 - (i) akauntabiliti terhadap keputusan yang dibuat;
 - (ii) pembahagian kuasa untuk melulus atau membuat perubahan dalam terma; dan
 - (iii) had pembiayaan yang dibenarkan.
- (c) Kuasa melulus pembiayaan hendaklah diberikan kepada mana-mana orang yang diberi kuasa oleh Lembaga.
- (d) Jejak audit (*audit trail*) hendaklah jelas, di mana dokumen segala aspek proses kelulusan pembiayaan disimpan dan pegawai dan/atau jawatankuasa yang memberi komen dan membuat keputusan boleh dikenalpasti.

61. Pemantauan dan kajian semula

- (a) Penilaian dan kajian semula pembiayaan adalah asas untuk mengukur dan melapor prestasi pembiayaan secara tepat.
- (b) Koperasi perlu mengkaji semula semua pembiayaan.
- (c) Tatacara pemantauan perlu menentukan kriteria untuk mengenalpasti dan melapor pembiayaan dan transaksi lain yang berpotensi bermasalah supaya pembiayaan tersebut tertakluk kepada pemantauan yang lebih teliti dan tindakan penambahbaikan boleh diambil, jika perlu.

- (d) Tatacara pemantauan yang efektif hendaklah termasuk –
- (i) memastikan koperasi memahami kedudukan kewangan terkini penggadai; dan
 - (ii) memastikan pembiayaan mematuhi kehendak undang-undang.

62. Kajian terhadap kawalan kualiti

- (a) Jawatankuasa Audit Dalaman atau pegawai yang diberi kuasa hendaklah menjalankan kajian pelaksanaan pembiayaan koperasi sekurang-kurangnya dua kali setahun.
- (b) Objektif kajian adalah untuk menentukan kualiti pembiayaan, mengemukakan pembiayaan bermasalah serta puncanya dan memberi cadangan untuk mendapat balik pembiayaan bagi meminimumkan kerugian. Jawatankuasa juga menentukan kepatuhan terhadap dasar dan prosedur pembiayaan. Laporan pembiayaan bermasalah hendaklah dibentangkan dalam mesyuarat Lembaga.

PEMELIHARAAN KERAHSIAAN

63. Anggota Lembaga, pegawai, kakitangan, juruaudit atau mana-mana orang yang mempunyai akses kepada maklumat penggadai yang diperolehi dalam melaksanakan perniagaan atau tugas kepada koperasi, tidak boleh digunakan untuk kepentingan peribadi dan tidak boleh dizahirkan kepada mana-mana orang tanpa izin penggadai melainkan yang dibenarkan oleh undang-undang bertulis.

PEMATUHAN PRINSIP SYARIAH

64. Bagi maksud menjalankan aktiviti Ar-Rahnu, koperasi hendaklah memastikan prinsip Syariah dalam amalan aktiviti tersebut dipatuhi.

PEMATUHAN UNDANG-UNDANG BERTULIS LAIN

65. Koperasi hendaklah pada setiap masa memastikan aktivitinya tidak bercanggah dengan undang-undang bertulis lain di antaranya seperti Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram Dan Pencegahan Pembiayaan Keganasan 2001 (*Anti Money Laundering And Anti Terrorist Financing Act 2001*) [Akta 613] agar integriti dan reputasi koperasi terpelihara.

66. Oleh itu, koperasi bertanggungjawab mewujudkan kawalan yang mencukupi khususnya pelaksanaan pemeriksaan usaha wajar (*due diligence*) serta kaedah mengenali penggadai (*know your customer*) untuk mengelak daripada digunakan sebagai conduit bagi aktiviti sedemikian.

PELAPORAN DAN PEMANTAUAN

67. Koperasi hendaklah melaporkan prestasi aktiviti Ar-Rahnu melalui laporan Lembaga dan dibentangkan dalam mesyuarat agung tahunan.

68. Koperasi hendaklah mengemukakan apa-apa maklumat dan statistik yang dikehendaki oleh Suruhanjaya pada setiap suku tahun mengikut format seperti di **Lampiran 5** –

- (a) Laporan Gadaian;
- (b) Laporan Jualan / Lelongan; dan
- (c) Laporan Lebihan Tidak Dituntut Yang Dihantar Kepada Akauntan Negara.

AM

69. Arahan ini hendaklah dibaca bersekali dengan perundangan bertulis koperasi yang ditentukan oleh Suruhanjaya. Pengecualian terhadap mana-mana peruntukan dalam arahan ini boleh diberikan oleh Suruhanjaya secara bertulis kepada mana-mana koperasi demi kepentingan gerakan koperasi.

PEMBATALAN, PEMAKAIAN DAN TARIKH KUATKUASA

70. GP 25: Garis Panduan Aktiviti Pajak Gadai Islam (Ar-Rahnu) bertarikh 14 Februari 2013 adalah dengan ini dibatalkan.

71. Semua koperasi dikehendaki mematuhi peruntukan di bawah Akta, Peraturan-Peraturan, perintah, arahan, garis panduan dan apa-apa syarat yang ditentukan oleh Suruhanjaya dari semasa ke semasa.

72. Arahan ini dikuatkuasakan pemakaiannya pada tarikh ia dikeluarkan.

“WAWASAN KEMAKMURAN BERSAMA 2030”

“BERKHIDMAT UNTUK NEGARA”

(DATO' HAJI ZAZALI BIN HARON)

Pengerusi Eksekutif

Suruhanjaya Koperasi Malaysia

Tarikh: 23/11/2022

“Peneraju Kecemerlangan Koperasi”

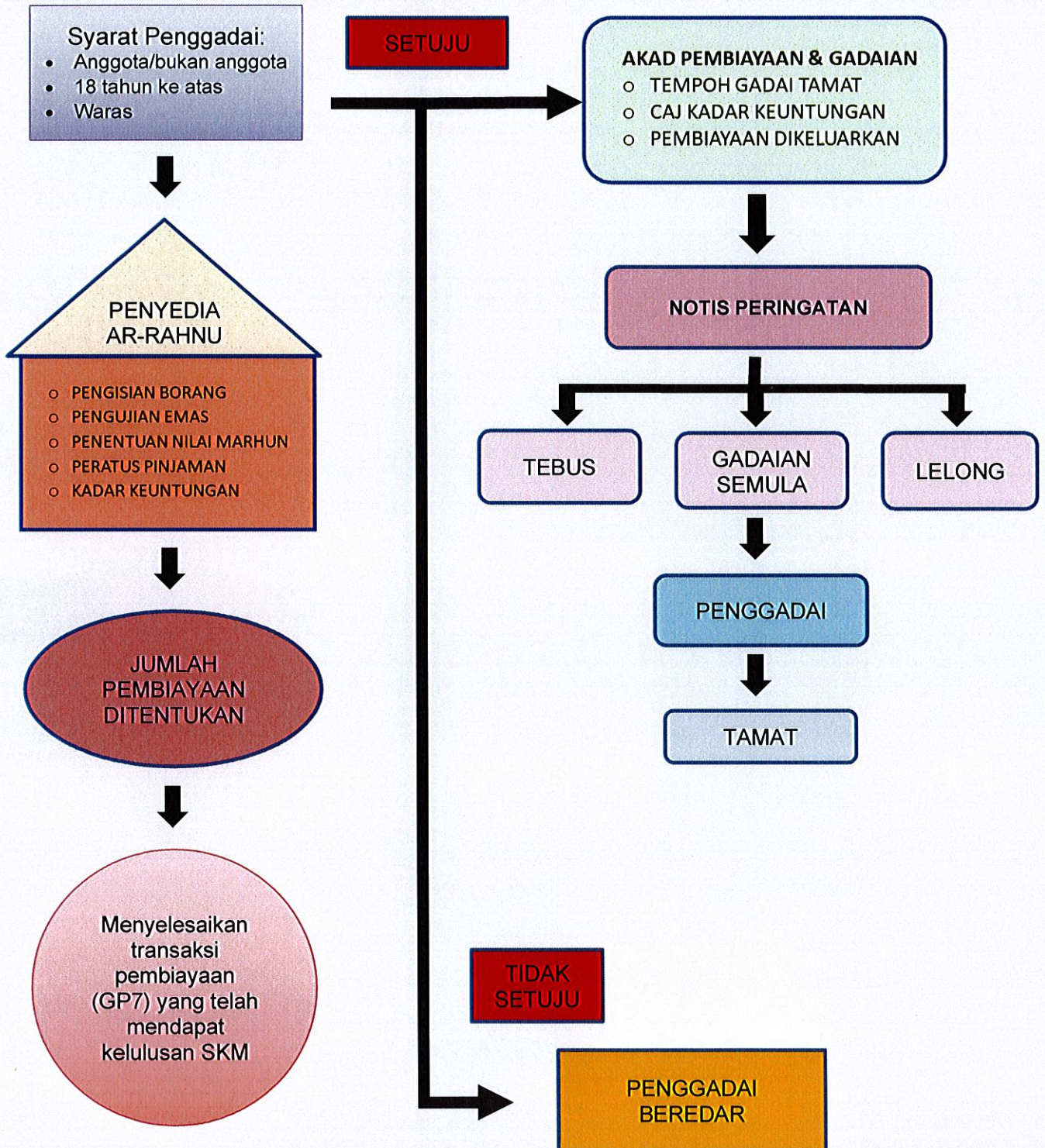
PROSES ALIRAN AKTIVITI AR-RAHNU

Koperasi hendaklah mewujudkan suatu proses aliran aktiviti Ar-Rahnu. Gambar ringkas proses aliran disertakan di Rajah 1. Proses ini hendaklah merangkumi sekurang- kurangnya perkara-perkara berikut:

- (a) Syarat-syarat kelayakan penggadaai
- (b) Syarat-syarat gadaian
- (c) Syarat-syarat pembiayaan
- (d) Tempoh gadaian atau lanjutan gadaian
- (e) Margin atau had pembiayaan
- (f) Had kuasa melulus pembiayaan
- (g) Cara pembayaran balik pembiayaan
- (h) Kadar keuntungan
- (i) Gadaian semula
- (j) Penebusan gadaian
- (k) Lelongan gadaian
- (l) Rekod perakaunan
- (m) Hal-hal lain
 - (i) Hilang upaya kekal atau kematian penggadaai
 - (ii) Kehilangan surat akuan gadaian
 - (iii) Kes polis

RAJAH 1

ALIRAN AKTIVITI AR-RAHNU

LAMPIRAN 2

PERMOHONAN BAGI TUJUAN MENJALANKAN AKTIVITI AR-RAHNU

Pengerusi Eksekutif
Suruhanjaya Koperasi Malaysia,
Menara Suruhanjaya Koperasi Malaysia,
Changkat Semantan, Off Jalan Semantan,
Bukit Damansara,
50490 Kuala Lumpur
(u.p : Bahagian Statutori dan Pendaftaran)

Melalui

Pengarah
Suruhanjaya Koperasi Malaysia Negeri _____

Dengan sukacitanya saya bagi pihak Koperasi _____ Berhad
dengan ini membuat permohonan bagi menjalankan aktiviti Ar-Rahnu.

2. Bersama-sama ini disertakan maklumat berikut untuk pertimbangan tuan:

A. BUTIR-BUTIR PEMOHONAN

i. **Cawangan**

Cawangan Baharu : ☐

Cawangan Sedia : ☐ Tarikh Kelulusan Suruhanjaya:
Ada _____
(sila sertakan salinan surat)

Alamat : _____

ii. **Sumber Dana**

Sumber Dalaman : ☐

Sumber Luaran : ☐
Jumlah Pembiayaan: _____
Institusi Pembiayaan: _____

iii. **Modal Permulaan** :

B. BUTIR-BUTIR PEMOHON

- i. Nama Berdaftar Koperasi : _____
- ii. Tarikh Daftar : _____ No. Daftar : _____
- iii. Alamat Berdaftar : _____

- iv. Alamat Surat Menyurat : _____

- v. No. Telefon : _____ No. Faks : _____
- vi. E-mel : _____
- vii. Tahun Kewangan : _____ Fungsi : _____
- viii. Aktiviti : _____

3. Bersama borang permohonan ini disertakan dokumen berikut [tandakan (✓)]

3.1	Kertas Kerja Menjalankan Aktiviti Ar-Rahnu
(sila rujuk kepada para 10 dalam Garis Panduan ini untuk maklumat yang diperlukan)	☐
3.2	Cabutan minit mesyuarat agung yang meluluskan menjalankan aktiviti Ar- Rahnu yang disahkan oleh Lembaga	☐
3.3	Cabutan minit mesyuarat Lembaga yang meluluskan Menjalankan aktiviti Ar-Rahnu yang disahkan oleh Lembaga	☐
3.4	Cabutan Undang-Undang Kecil koperasi yang membenarkan menjalankan aktiviti Ar-Rahnu yang disahkan oleh Lembaga	☐
3.5	Aturan aktiviti Ar-Rahnu yang diluluskan oleh mesyuarat agung	☐
3.6	Prestasi aktiviti Ar-Rahnu sedia ada, jika ada	☐
3.7	Aktiviti Ar-Rahnu lain yang terdapat di sekitar yang dicadangkan (Nyatakan nama, alamat dan jaraknya)	☐
3.8	Penyata Kewangan Teraudit bagi 3 tahun terakhir koperasi	☐
3.9	Penyata aset mudah tunai koperasi	☐
3.10	Salinan penyata terimaan dan bayaran atau akaun pengurusan yang terkini, mana berkaitan	☐
3.11	Laporan Jawatankuasa Syariah Koperasi	☐
3.12	Dokumen tambahan lain bagi menyokong permohonan.	☐

4. Dengan ini:

- 4.1 Kami mengaku bahawa segala maklumat yang diberikan adalah benar.
- 4.2 Kami bersetuju dengan apa-apa syarat yang ditetapkan oleh Suruhanjaya.
- 4.3 Kami bersetuju bahawa Suruhanjaya berhak menolak permohonan kami tanpa memberi apa-apa sebab dan berhak menarik balik kelulusan yang telah diberikan sekiranya didapati maklumat yang dikemukakan adalah tidak benar.

Tandatangan	_____	Tandatangan	_____
Nama	_____	Nama	_____
Jawatan Dalam Koperasi	_____	Jawatan Dalam Koperasi	_____
Cop Koperasi		Cop Koperasi	
Tarikh	_____	Tarikh	_____

Arahan :

- (i) *Lengkapkan borang permohonan (3 salinan).*
- (ii) *Sertakan dokumen-dokumen seperti di para 3 dengan lengkap (3 salinan).*
- (iii) *Sertakan kertas kerja berpanduan penyediaan kertas kerja pembukaan cawangan dengan lengkap (3 salinan).*

LAMPIRAN 3

CONTOH FORMAT PENYATA HARTA-HARTA MUDAH TUNAI

A. HARTA-HARTA MUDAH TUNAI	AMAUN (RM)	
	BULAN INI	BULAN LALU
1. Wang di Tangan 2. Wang Dalam Perjalanan 3. Baki Di Bank - Akaun Semasa - Akaun Simpanan 4. Wang Panggilan Di Bank 5. Bon-Bon Kerajaan 6. Simpanan Tetap Dalam - Bank - Institusi kewangan - Koperasi (Nota: Simpanan tetap yang bebas dari cagaran dan sebarang sangkutan)		
JUMLAH		
B. DEPOSIT DAN SIMPANAN KHAS DITERIMA		
1. Deposit 2. Simpanan Khas		
JUMLAH		
C. Lebihan Harta-Harta Mudah Tunai Atas Deposit Dan Simpanan Khas (A-B)		

CONTOH FORMAT LEMBARAN PENZAHIRAN PRODUK

Nama produk: Pembiayaan Ar-Rahnu

(Baca Lembaran Penzahiran Produk ini sebelum anda memutuskan untuk memohon Pembiayaan Ar-Rahnu. Sila baca terma dan syarat am)

1.	Produk ini mengenai apa? • Produk ini merupakan skim pajak gadai Islam yang menyediakan alternatif pembiayaan kepada individu dalam memenuhi keperluan wang tunai secara segera, menawarkan peluang pelaburan serta menyekat aktiviti pembiayaan secara haram atau tidak berlesen.
2.	Apakah Konsep Syariah digunapakai? Menggabungkan Konsep-konsep Syariah Rahn dan kontrak yang bersesuaian untuk pembiayaan Islam • Ar Rahnu adalah mekanisme di mana satu barangan berharga dijadikan sandaran yang terikat dengan pembiayaan secara bercagar yang boleh dibayar dengannya, sekiranya pembiayaan tersebut tidak dapat dijelaskan. • Konsep pembiayaan yang diluluskan oleh Suruhanjaya Koperasi Malaysia.
3.	Apakah kelebihan yang saya dapat dari produk ini? Kelebihan produk ini adalah seperti berikut: • Pembiayaan berlandaskan Syariah • Cepat dan mudah • Barang gadaian dijamin keselamatannya • Kadar keuntungan yang rendah (<i>more cost efficient</i>) • Tempoh gadaian lebih lama
4.	Apakah saya layak untuk memohon? Produk ini terbuka kepada: • Anggota koperasi • Bukan anggota koperasi • 18 tahun ke atas • Waras
5.	Berapakah jumlah pembiayaan yang boleh saya peroleh? Anda boleh memperoleh wang tunai sehingga 80% daripada nilai emas (<i>marhun</i>). Jumlah pembiayaan maksimum sehingga RM300,000 seorang.
6.	Berapa lamakah tempoh gadaian yang boleh dikenakan kepada saya? <i>Contoh:</i> • Tempoh gadaian asas selama 6 bulan (tempoh matang) • Tempoh lanjutan pertama selama 6 bulan • Tempoh lanjutan kedua selama 6 bulan

7.	Apakah jenis barangan gadaian yang boleh diterima oleh koperasi? Semua jenis barang kemas yang diperbuat daripada emas yang mempunyai mutu berikut: • emas 999 • emas 950 • emas 916 • emas 875 • emas 835 • emas 750								
8.	Bagaimanakah cara penebusan gadaian dibuat? Penebusan gadaian boleh dibuat secara – • ansuran atau • sekali gus atau • pada bila-bila masa sebelum atau pada tarikh matang								
9.	Apakah caj yang perlu saya bayar? <i>Contoh:</i> Bayaran kadar keuntungan seperti berikut: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Margin pembiayaan</th> <th>Kadar keuntungan bagi setiap RM100 jumlah pembiayaan/Bulan</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>50%</td> <td>RM0.50</td> </tr> <tr> <td>60%</td> <td>RM0.60</td> </tr> <tr> <td>80%</td> <td>RM0.75</td> </tr> </tbody> </table>	Margin pembiayaan	Kadar keuntungan bagi setiap RM100 jumlah pembiayaan/Bulan	50%	RM0.50	60%	RM0.60	80%	RM0.75
Margin pembiayaan	Kadar keuntungan bagi setiap RM100 jumlah pembiayaan/Bulan								
50%	RM0.50								
60%	RM0.60								
80%	RM0.75								
10.	Apa yang saya dapat dari produk ini? Nilai Marhun : RMxxx Jumlah pembiayaan : RMxxx (80% atas nilai marhun) Tarikh gadaian : 15 Julai 2012 Tempoh : 180 hari (6 bulan) Tarikh matang : 15 Januari 2013 Kadar keuntungan : RMxx								
11.	Apakah tanggungjawab saya? • Kadar keuntungan bulanan : RMxx • Ansuran bulanan : RMxx • Jumlah untuk dibayar termasuk jumlah pembiayaan : RMxx								
12.	Bagaimana jika saya gagal memenuhi tanggungjawab saya? • Sekiranya anda gagal menebus marhun tersebut dalam tempoh gadaian atau tempoh lanjutan yang diberikan, maka koperasi berhak menjual/melelong marhun berkenaan mengikut prosedur penjualan/pelelongan. • Wang hasil daripada jualan/lelongan akan digunakan untuk membayar amaun terhutang, kos penjualan/pelelongan dan kos-kos yang berkaitan. Bakinya boleh anda tuntutan sejurus menerima notis wang lebihan lelongan.								
13.	Apakah risiko terlibat? • Jika anda mempunyai masalah memenuhi kewajipan pembiayaan anda, sila hubungi pihak koperasi dengan segera untuk membincangkan pembayaran alternatif.								

14.	Adakah saya memerlukan penjamin? • Tiada penjamin diperlukan.
15.	Apa yang perlu saya lakukan sekiranya terdapat perubahan mengenai butiran peribadi? • Adalah penting anda memaklumkan koperasi mengenai apa-apa perubahan butiran peribadi anda untuk memastikan semua urusan komunikasi dengan anda disampaikan dengan lebih berkesan.
16.	Di mana saya boleh mendapatkan maklumat lanjut? • Untuk maklumat lanjut, pertanyaan atau maklum balas mengenai produk dan perkhidmatan kami yang terkini, anda boleh menghubungi Pusat Panggilan kami di talian 1300 xx xxxx atau kunjungi laman web kami di www.koperasiABC.com.my atau mana- mana cawangan Koperasi ABC Berhad yang berdekatan. • Sekiranya anda ingin membuat aduan, sila hubungi kami di: Bahagian Aduan Anggota Koperasi ABC Berhad 22, Jalan STU 53000 Kuala Lumpur Tel: Faks: E-mel: • Sekiranya koperasi tidak dapat menyelesaikan aduan tersebut, anda boleh merujuk selanjutnya kepada: Suruhanjaya Koperasi Malaysia Bahagian Penyiasatan dan Penguatkuasaan Menara Suruhanjaya Koperasi Malaysia Changkat Semantan, Off Jalan Semantan Bukit Damansara, 50490 Kuala Lumpur Laman web: www.skm.gov.my Tel: 03-40474000; Faks: 03-40474116 Atau Sistem Aplikasi Online Aduan Koperasi = http://apponline.skm.gov.my
17.	Pakej pembiayaan peribadi lain yang tersedia ialah: • Pembiayaan Tunai-i • XYZ

LAPORAN PRESTASI AKTIVITI PAJAK GADAI ISLAM (AR-RAHNU)

NAMA KOPERASI :

TARIKH / BILANGAN DAFTAR :

FUNGSI :

KUMPULAN WANG ANGGOTA (RM) :

LAPORAN TAHUN :

TAHUN _____	31 MAC	
	30 JUN	
	30 SEPT	
	31 DIS	

PEGAWAI KOPERASI UNTUK DIHUBUNGI:

NAMA :

NO TELEFON :

E-MEL :

COP RASMI :

1. LAPORAN GADAIAN

[illegible]

Penerangan:

- (i) Data untuk kolom (b), (c), (e), (g) dan (i) hendaklah diisi secara kumulatif
- (ii) Bagi kolom (d), (f) dan (h), boleh nyatakan secara julat sekiranya penetapan lebih dari satu
- (iii) Nyatakan dasar koperasi bagi berikut:
- (a) Margin Pembiayaan : contoh, penetapan margin lebih dpd satu seperti 65%, 75% dan 80% untuk produk-produk lain contoh, 1, 2, 3, 4, 5, 6 bulan atau gandaan 2 bulan seperti 1, 2, 4, 6 bulan
- (b) Tempoh Gadaian : contoh, RM0.65 bagi setiap RM100 nilai marhun bagi pembiayaan sehingga RM5,000.
- (c) Kadar Keuntungan : RM0.75 bagi setiap RM100 nilai marhun bagi pembiayaan dari RM5,000 - RM10,000 dli.
- (iv) Laporan ini hendaklah dikemukakan kepada Suruhanjaya dalam tempoh 14 hari selepas setiap suku tahun (iaitu selepas-lewat 14 Julai, 14 Oktober dan 14 Januari)

[illegible]

Nama Penggadai	Alamat Penggadai	Tarikh Gadaian	Jenis Sandaran	Jumlah Pembiayaan	Kadar keuntunga n	Tarikh Jualan/ Lelongan	Tarikh Jualan/ Lelongan	Jumlah Jualan/ Lelongan	Jumlah Lebihan Tidak Dituntut
Jumlah									

TARIKH DIHANTAR = _____